

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

Organ
Regionstyrelsen

Samrådsyttrande över förslag till ny översiktsplan för Örebro kommun

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar

att förslaget till samrådsyttrande godkänns som Region Örebro läns svar till Örebro kommun.

Sammanfattning

Region Örebro län har fått möjlighet att yttra sig i samrådet av förslag till ny översiktsplan för Örebro kommun. Förslaget innebär en vidareutveckling av befintlig översiktsplan där hållbarhetsperspektiven fått en tydligare roll. Fem övergripande strategier i strategier formar visionen för kommunens utveckling, vilka genomsyrar planens tematiska och geografiska utvecklingsinriktning. Stor vikt läggs vid att hålla staden tät och minska bebyggelseutbredningen till förmån för naturvärden och areella näringar. En täthet i stadskärnan och fokus på bebyggelsekoncentration i kommunala och lokala noder samt i landsbygdens kärnor, skapar goda förutsättningar för hållbart resande samt att service och viktiga funktioner tillgängliggörs. Det underlättar människors vardagsliv, både i staden och på landsbygden. Satsningar på Nobelbanan stärker kommunens roll i det storregionala perspektivet, vilket har positiva effekter för kompetensförsörjning, gods- och logistikverksamhet samt arbets- och bostadsmarknaden. Planförslaget har i hög utsträckning förutsättningar att bidra till den regionala utvecklingsstrategins (RUS) övergripande mål och prioriterade områden med koppling till fysisk planering.

Ärendebeskrivning

Örebro kommun har tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Planförslaget är en vidareutveckling av befintlig översiktsplan som är uppbyggd enligt Boverkets digitala ÖP-modell. Jämfört med befintlig översiktsplan har

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

samrådsförslaget fått en ny struktur och ett uppdaterat innehåll. Planförslaget presenteras i form av en webbsida som är strukturerad utifrån fem övergripande strategier med ett tydligt hållbarhetsfokus som genomsyrar planens tematiska och geografiska strategier och ställningstaganden.

Planförslaget tar avstamp i aktuella omvärldsfaktorer så som demografiska utmaningar, klimatförändringar, ökade skillnader i människors livsvillkor, samt ett förändrat säkerhetsläge som ställer högre krav på resursanvändning och krishantering. Lokala förutsättningar av betydelse är bland annat natur-geografiska förutsättningar, kommunens geografiska och strategiska läge med god tillgänglighet till väg- och järnvägsnät som präglat kommunens och regionen som en viktig nod inom gods och transportsektorn, men även skapar goda förutsättningar för ett diversifierat näringsliv.

Befolkningsutvecklingen är uppdaterad utifrån en befolkningsprognos som visar en avmattad, men fortfarande betydande befolkningstillväxt motsvarande cirka 17 000 fler medborgare till år 2050.

Planen anger en tydlig ambition att minska stadens utbredning och att ny bebyggelse i första hand ska tillkomma inom befintlig bebyggelsestruktur. Det ska ske genom förtätning och omvandling av bland annat befintliga verksamhetsområden. Planen pekar ut ett tydligt ortssystem som tydliggör dels utvecklingsåtgärder, dels orternas unika funktioner och ömsesidiga roller i förhållande till varandra på lokal, kommunal och regional nivå. Med bebyggelseutveckling prioriterad i ortssystem och intilliggande utbyggnadsområden kan jordbruksmark och grönområden värnas för att trygga livsmedelsproduktion, ekosystemtjänster och rekreation med mera.

Region Örebro läns synpunkter på planförslaget

Avgränsning av Region Örebro läns yttrande

Region Örebro län strävar efter att tillföra en regional och storregional dimension till den kommunala fysiska planeringsprocessen. Region Örebro läns yttrande över planförslaget utgår därför från den antagna regionala utvecklingsstrategin, RUS, med fokus på fyra av de totalt tio prioriterade områdena, nämligen Kompetensförsörjning och matchning, Klimat, miljö och energi, Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer samt Transporter och infrastruktur. Urvalet av dessa prioriterade områden har gjorts på grund av att de i högre grad än de andra är kopplade till mark- och vattenanvändningen, vilket också är översiktsplanens fokus i enlighet med bestämmelser i Plan- och bygglagen (PBL). I slutet av yttrandet, under rubriken Övriga synpunkter med

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

utgångspunkt i RUS, lyfts ytterligare perspektiv från RUS.

Förutom att lämna synpunkter med koppling till RUS relaterar Region Örebro län även yttrandet till rapporten ÖMS 2050 – samverkan kring planering i östra Mellansverige med tillhörande planeringsunderlag. Rapporten har tagits fram gemensamt av regionalt utvecklingsansvariga i Region Stockholm, Region Uppland, Region Södermanland, Region Östergötland, Region Örebro län, Region Västmanland, Region Gävleborg samt Mälardalsrådet. Enligt regionstyrelsens beslut ska rapporten fungera som en utgångspunkt och ett underlag för det regionala utvecklingsuppdraget och det storregionala utvecklingsarbetet.

RUS prioriterade område Kompetensförsörjning och matchning

Detta prioriterade område syftar i första hand till att nå balans mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden, men handlar också om att attrahera spetskompetens till länet, likväl som att möjliggöra ingångar till arbetslivet för de som står långt från arbetsmarknaden. I egenskap av regional nod har Örebro en stor betydelse för att trygga kompetensförsörjningen i hela länet.

Den fysiska planeringen har stor betydelse för kompetensförsörjning och matchning när det kommer till att skapa goda förutsättningar för människor att i sin vardag på ett enkelt sätt ta sig från bostaden till utbildning och arbete. Lokaliseringen av bostäder, utbildnings- och arbetsplatser i förhållande till varandra och till fysisk och digital infrastruktur är central. Det är därför glädjande att planförslaget är tydligt när det gäller satsning på personintensiva verksamheter i centrala lägen med god tillgång till kollektivtrafik med tåg och buss samt cykel. Planens tydliga fokus på att hålla stadens form tät och funktions-blandad, samtidigt som bebyggelse prioriteras i bebyggelsekärnor, bidrar till att stärka den lokala arbetsmarknadsregionen. Region Örebro län bedömer dock att den digitala infrastrukturens roll och påverkan på samhället, bland annat gällande arbete och kompetensförsörjning, kan stärkas och tydliggöras. Tillgängligheten till digital infrastruktur är en viktig aspekt att ta i beaktande inom samhällsplaneringen utifrån att en betydande del av arbete och studier sker på distans.

Planförslaget uppmärksammar att satsningen på Nobelbanan stärker Örebro som regional nod då förutsättningarna för arbetspendling förbättras och möjliggör en utökad arbetsmarknad. Detta bidrar till att trygga kompetensförsörjning och matchning både i ett regionalt och storregionalt sammanhang. Region Örebro län bedömer dock att kommunens och regionens strategiska förutsättningar inom logistik och godshantering fått litet utrymme i plan-

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

förslaget sett i förhållande till dess betydelse för kommunen och regionen, både avseende arbetsmarknad och transportinfrastruktur. Region Örebro län vill gärna involveras i planeringen av arbetsplatser och verksamheter för att bidra med kunskaper när det gäller logistik och gods.

I planförslaget nämns att i de fall en lämplig lokalisering i Örebro saknas för en aktuell etablering, förs dialog med grannkommuner för att kunna erbjuda en passande lokalisering i regionen. Region Örebro län ser positivt på att kommunen nämner grannkommunerna som viktiga aktörer i det gemensamma arbetet med verksamhetsetableringar i länet. På samma sätt är det viktigt att kommunen, tillsammans med Business Region Örebro, håller en tät kontakt med företag, universitet och utbildningssektorn för att snabbt kunna anpassa sig till och möta samhällets och näringslivets förändrade behov.

Ambition att utjämna ojämlika livsvillkor och skapa goda sociala levnadsförhållanden ser Region Örebro län positivt på då det också tydligt samspelar med människors möjligheter till utbildning, sysselsättning och egen försörjning.

Översiktsplanens inriktning mot en tät och funktionsblandad stad med stort fokus på hållbar mobilitet och förstärkning av Örebro som regional kärna, ger sammantaget goda förutsättningar för måluppfyllelse av RUS:ens prioriterade område Kompetensförsörjning och matchning.

RUS prioriterade område Klimat, miljö och energi

Detta prioriterade område syftar till att minska klimatpåverkan genom omställning av samhället och genom att verka för hållbar användning av jordens resurser samt uppnå en hållbar energiförsörjning.

Planförslagets tydliga hållbarhetsfokus återspeglas i flera av planens övergripande strategier som genomsyrar planen och återkommer i tematiska och geografiska ställningstaganden. Inriktningen mot att hålla staden tät och begränsa bebyggelseutbredning till förmån för jordbruksmark, skog och naturområden bidrar till klimatnytta, liksom den uttryckta ambitionen att ta tillvara det redan byggda som värdefull resurs. Fokus på förnybara energikällor är också framträdande.

Inriktning mot en tät och funktionsblandad bebyggelsestruktur ger goda förutsättningar för hållbar mobilitet och minskade utsläpp från transporter vilket är positivt. Dock skulle trygghetsperspektivet kunna tydliggöras när det kommer till främjande av hållbara transporter med gång, cykel och kollektivtrafik då trygghet är en viktig aspekt för att välja dessa transportslag.

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

Region Örebro län bedömer att avsnittet energiförsörjning har utvecklats på ett positivt sätt jämfört med gällande översiktsplan. Det finns dock några delar som skulle kunna tydliggöras:

- När det kommer till att säkerställa utrymme och lokaliseringsförutsättningar för cirkulära flöden, exempelvis för insamling och sortering av material från riv och schakt kan planförslaget bli skarpare.
- I avsnittet om elförsörjning vore det positivt med ett ställningstagande som tydliggör att energidistribution bör tas i beaktning i detaljplanläggning av exempelvis nätstationer.
- Det vore värdefullt om elkapacitetsläget i kommunen beskrevs utifrån exempelvis kända flaskhalsar för kraftförsörjningen i förhållande till verksamhetsområden.
- Fundera gärna över möjligheten att inkludera en översiktlig bedömning effektbehov i översiktsplanen, exempelvis i verksamhetsområden, vid platser för fordonsladdning eller genom att uppskatta antalet bostäder i olika områden. Sådant underlag underlättar elnätsbolagens planering och prognostisering av nätutbyggnad. För att minska risken för att elnäten blir begränsande för kommunens utveckling, i ett skede av kraftig elektrifiering och nya elsystem, är det viktigt att effektbehov finns med i tidiga planeringsskedet, samt att en kontinuerlig dialog förs mellan kommunen och elnätsbolagen.
- Avsnittet om drivmedel och laddinfrastruktur skulle kunna kompletteras med en karthänvisning för att tydliggöra tänkta lokaliseringar av drivmedelsanläggningar och laddningspunkter. Den typen av information underlättar bedömning av elnätets utbyggnadsbehov.
- På flera ställen i avsnittet Energiförsörjning finns ställningstaganden i likhet med *"Planering av nedläggning av ny elinfrastruktur..."* vilket kan misstolkas. Överväg att byta ut *"nerläggning"* mot *"markförläggning"* för att tydliggöra vad som avses.
- Under avsnittet *Förutsättningar* skriver kommunen: *"Region Örebro län har som mål att solelproduktionen kan vara 10 GWh i Örebro län år 2030."* Region Örebro län ställer sig frågande till var denna information kommer ifrån? Siffran bedöms vara kraftigt underskattad. I Energi- och klimatprogram för Örebro län 2021–2025 finns ett angivet mål om 250 MW installerad solcellseffekt i Örebro län, vilket är betydligt mer än vad som anges i planförslaget. En ny regional energi- och klimatstrategi är under framtagande. I samband med det förnyas även de regionala energimålen.

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

Sammantaget bedöms planförslaget verka i linje med och bidra till måluppfyllnad av den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Klimat, miljö och energi.

RUS prioriterade område Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) har i en regional strukturbild illustrerat hur de generella förutsättningarna ser ut för tillkommande bebyggelse beträffande boendes tillgång till transportsystemet för arbetsmarknad, skola, fritidssysselsättning samt offentlig och kommersiell service.

Planens tydliga fokus på förtätning och funktionsblandning samt prioritering av bebyggelseutveckling utifrån en tydlig Ortsstruktur ger goda förutsättningar för hållbar mobilitet, vilket även möjliggör för attraktiva boendemiljöer och med god tillgång till offentlig och kommersiell service som underlättar vardagslivet både i staden och på landsbygden. Det är viktigt eftersom det är Region Örebro läns uppfattning att det ska vara möjligt att leva och bo i såväl stad som på landsbygden. Denna samordning mellan bebyggelseplanering, hållbara pendlingsmöjligheter och närhet till samhällsfunktioner, meningsfull fritid och rekreation, är viktiga komponenter för att minska boendesegregation och skapa attraktiva boendemiljöer. Det är även positivt att planen lyfter upp vikten av gestaltning och samspel mellan bebyggelse och landskap av såväl landsbygdens som stadens miljöer.

Det är positivt att planen har tydliggjort olika karaktärsområden på landsbygden i kartan. Beskrivningarna tydliggör områdenas värden och hur de behöver beaktas samt ger vägledning för bebyggelseutveckling.

De demografiska antaganden som presenteras i planförslaget tar höjd för ca 17 000 fler invånare till år 2050, vilket är en nedskrivning jämfört med befolkningsprognosen för gällande översiktsplan. Kommunens demografiska antaganden bedöms rimliga och överensstämmer med de uppdaterade befolkningsframskrivningar som gjorts för Örebro län. Utifrån bedömd befolkningsutveckling prognostiseras ett behov av ca 13 000 nya bostäder. Utmaningar som nämns är bland annat att matcha nya bostäder till ålders- och målgrupper samt att säkerställa rimliga kostnader för nybyggda bostäder. Med tanke på kommunens utmaningar med ökade skillnader mellan socio-ekonomiska grupper, samt växande andel äldre och ensamhushåll, är det viktigt att kommunen verkar för att omsätta målen praktiskt vid genomförande av översiktsplanen.

Den digitala infrastrukturen är avgörande för att skapa goda förutsättningar för

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

levande landsbygder då det möjliggör ökat distansarbete och tillgängliggöra många offentliga och privata servicefunktioner och tjänster, liksom utbud av kultur och evenemang, samtidigt som transportbehovet minskar. Detta perspektiv bedömer Region Örebro län kan stärkas i förslaget till ny översiktsplan.

Region Örebro län bedömer att planförslaget bidrar till målpuffyllelse avseende RUS prioriterade område Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer.

RUS prioriterade område Transporter och infrastruktur

Detta prioriterade område syftar till att ta tillvara länets strategiska logistikläge, samt stärka sambanden till landets storstäder och grannländer, samtidigt som transportsystemet blir mer hållbart och tillgängligt. En målsättning är att öka andelen resor med hållbara transporter och därigenom begränsa den negativa miljö- och klimatbelastningen.

Länet har en betydande funktion som logistiknod storregionalt och nationellt. I Örebro kommun är särskilt de statliga vägarna E18, E20, Rv50, Rv51 och Rv 52, järnvägarna med kopplingarna till Stockholm, Göteborg och Oslo samt Godsstråket genom Bergslagen, tillsammans med Örebro flygplats av särskild betydelse när det kommer till att upprätthålla och utveckla Örebroregionen som transportnod. Region Örebro län ser positivt på att kommunen är tydliga i sina ställningstaganden rörande Nobelbanan vilket lyfts fram som en satsning som stärker Örebro som regional nod. Dock bedömer Region Örebro län att planförslaget skulle kunna tydliggöras när det gäller godstransporter, med anledning av kommunens och regionen strategiska förutsättningar när det gäller logistik och godshantering. Exempelvis bör kartlagret som visar utvecklingsinriktning för kommunikationer kompletteras med information om ovan nämnda vägars och järnvägars betydelse för godstransporter, vid sidan om att de samtidigt utgör viktiga kollektivtrafikstråk.

Den regionala utvecklingsstrategin pekar ut prioriterade områden för godsomlastning i länet. Dessa är av betydelse och behöver tas i beaktning vid planering av nya verksamhetsområden som genererar godstransporter för att på bästa sätt lösa frakt och hantering av gods till och ifrån verksamhetsområdena. Ställningstagandena rörande gods skulle kunna tydliggöras i planförslaget. Region Örebro län vill gärna delta i tidigt skede av planeringen när det gäller transportinfrastruktur och verksamhetsetableringar som genererar godstransporter.

Planförslagets tydliga inriktning mot förtätning, funktionsblandning och fysisk

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

utformning som understödjer valet av hållbara färdmedel ger goda förutsättningar för att åstadkomma hållbar mobilitet. Det kan i sin tur minska transportbehov, möjliggöra för hållbara färsätt och bidra till förbättrade livsmiljöer. Dock skulle kommunens uttalade målsättning i trafikstrategin om att minska biltrafiken kunna stärkas.

Bebyggelsestrategin begränsar stadens utbredning och koncentrerar bebyggelseutveckling till befintliga tätorter och bebyggelsekärnor vilket ger utökad potential för befintligt linjenät och möjliggör för framtida utveckling utifrån ett starkt resandeunderlag som möjliggör attraktiv och kapacitetsstark kollektiv-trafik. Några föreslagna bebyggelseområden bedöms dock svåra att förse med kollektivtrafik, exempelvis Gryt, Runnaby och området norr om Nyponlunden.

Det är positivt att kommunen pekar ut platser för pendelparkering för att underlätta resande med kollektivtrafik på del av sträckan, vilket samtidigt minskar andelen bilar i centrala Örebro. Region Örebro län vill verka för att nya parkeringar skapas i restidskonkurrenskraftiga lägen med relativt lågt marknadsvärde, i anslutning till starka stråk för att möjliggöra för besökare att parkera bilen och resa kollektivt till målpunkter i centrala Örebro. Störst effekt av pendlarparkeringar för bil bedöms finnas utanför centrala Örebro, i lägen som fångar upp boende på landsbygden, där bilen fortsatt har en viktig funktion.

Region Örebro län har noterat att några sträckor för kollektivtrafikens stadsnät som kan vara aktuella i framtiden saknas i kartan. Det gäller sträckorna Marieberg - Södra Lindhult, Norr om Mariebergs köpcenter, Väster om travet, Södra Ladugårdskogen, Norr om Lillån VC. Även regionala kollektivtrafikstråk kan tydliggöras i kartan på följande sträckor:

- Länken mellan Rynninge och trafikplatsen vid Elektroscandia saknas. Det är redan idag en viktig länk och ska därför markeras som pågående användning i kartan.
- Kollektivtrafikstråket till Glanshammar och vidare mot Arboga föreslår vi slutar i Götlunda och inte går vidare mot Arboga.
- Regionalt kollektivtrafikstråk genom Palmbohult önskas förlängas över till väg 690 enligt de vägar som håller på att byggas i området. Sträckan genom Palmbohult är bara ett viktigt stråk när denna koppling finns.
- Körlänk vid Tappstället saknas i sammanhanget nya vändpunkter för regiontrafik.
- Kollektivtrafikstråket söder om Almbro får gärna förlängas till

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

Sköllersta eftersom det är ett tungt pendlingsstråk. Vi önskar att vägen som visas är den som bussen kör och det är via Ekeby och väg 672.

- Alla vägar där regiontrafiken kör pekas ut i kartan med undantag för Odensbacken - Kumla via väg 52.
- Det finns ett ställningstagande om en ringlinje som på skikt kan utvecklas i takt med att staden växer för att sammanbinda stadens olika delar. Det behöver inte nödvändigtvis vara en ringlinje, utan tvärförbindelse som möjliggör kollektivtrafikresor som inte kräver byte i centrum och därmed ökar resmöjligheter och tillgängligheten (nätverkeffekt).

Inför kommunens fortsatta arbete med översiktsplanen är Region Örebro län gärna behjälplig med att identifiera dessa sträckningar om frågetecken uppstår.

Över lag bedöms texter och ställningstaganden som inbegriper mobilitet vara välformulerade och täckande. Region Örebro län vill dock presentera några förslag som skulle kunna tydliggöra planen ytterligare:

- Överväg att komplettera ställningstagandet ”Kommunen ska verka för en hög bebyggelsestäthet i anslutning till busshållplatser utmed de kapacitetsstarka kollektivtrafikstråken” med ”stationer”.
- Avsnittet Dagligvaruhandel skulle stärkas med tydligare mål om tillgängligheten till dagligvaruhandel med gång eller cykel, på liknande sätt tillgängligheten till grönska hanteras, alltså att alla ska kunna nå dagligvaruhandel med cykel och gång inom bestämt avstånd i tid eller meter.
- Verksamhetsområdet väster om Pilängen, delen som är markerad norr om E18, bedöms inte gå att kollektivtrafikförsörja på ett attraktivt sätt. Även om en avfart i framtiden byggs på E18 in mot norr så påverkas körtiden kraftigt av att gå av och köra genom verksamhetsområdet i stället för att köra motorvägen in mot Örebro. Söder om E18 finns möjlighet att skapa tillgänglighet till befintlig regiontrafik som går längs gamla E18.
- Verksamhetsområden öster om Örebro tätort, längs E18/E20 ligger långt från väg 823 som är kollektivtrafikstråket i området. De utpekade områdena öster om Munkatorp kan inte kollektivtrafikförsörjas på ett effektivt och attraktivt sätt.
- Att låta verksamhetsområdet vid flygplatsen breda ut sig på båda sidor av flygplatsen gör det svårt för eventuell framtida trafikering med kollektivtrafik, särskilt den västra sidan.

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

- Det är positivt att kommunen har höga ambitioner när det kommer till gestaltning av nya verksamhetsområden. Vid sidan av att ställa krav på god gestaltning, bevarande av grönska och byggnaders placering i förhållande till väg, vore det önskvärt om även byggnader placeras medvetet för att medge korta avstånd mellan GC-stråk och entréer. Det är en faktor som skulle öka sannolikheten för att hållbart resande blir attraktivt i områdena och att den infrastruktur som byggs för gång, cykel och kollektivtrafik faktiskt används och bidrar till de långsiktiga målen som är uppsatta.

Region Örebro län bedömer att planförslaget bidrar till måluppfyllelse avseende det prioriterade område transporter och infrastruktur. Region Örebro län vill även uttrycka en tacksamhet över att ha kunnat vara delaktiga i framtagandet av den nya översiktsplanen när det kommer till kollektivtrafikfrågor. Möjligheten att arbeta tillsammans för att lösa gemensamma frågor i ett tidigt planeringsskede bedömer vi gett ett bra resultat dels sett till planförslagets innehåll och ställningstaganden, dels till en gemensam kompetensutveckling och ökad förståelse för respektive parts arbete och roll.

Övriga synpunkter med utgångspunkt i RUS

Övergripande utgångspunkter

Det är tydligt hur planförslagets övergripande strategier fungerar som utgångspunkt och verkar både horisontellt och vertikalt genom planen, vilket är ett bra sätt att ringa in komplexa frågor utifrån ett flertal infallsvinklar. Tillsammans med det tematiska inriktningarna finns goda förutsättningar att fånga flera av dagens aktuella och komplexa samhällsutmaningar.

De utgångspunkter som nämns i planförslaget under rubriken Omvärldens påverkan är relevanta och genomsyras generellt väl i översiktsplanens tematiska avsnitt och ställningstaganden. Region Örebro län ställer sig dock frågande till att teknikutveckling, digitalisering och innovation inte nämns som omvärldstrender med påverkan på markanvändningen. Region Örebro län menar att dessa omvärldsfaktorer har stor påverkan på hur människor lever sina liv och hur samhället utvecklas vilket tar sig rumsliga uttryck till exempel när det kommer till rörelse- och bosättningsmönster, lokalisering av företag och medborgartjänster. Nyttjandet av digital teknik, smart infrastruktur samt automation har påverkan på samhället när det kommer till möjligheten att optimera trafik, energi, vattenförsörjning och andra offentliga tjänster liksom påverkan på företag där möjligheter ges till nya jobb inom digitala sektorn. Inom industrin möjliggör digitalisering och automatisering stor innovations-

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

utveckling bland annat inom grön omställning och minskad miljöpåverkan. Att skapa ett klimat som stödjer innovation, särskilt genom att främja teknik, entreprenörskap och samarbete mellan olika aktörer (företag, akademi och offentlig sektor), är avgörande för att stärka regionens långsiktiga hållbarhet och konkurrenskraft, och kan av den anledningen vara värd att tydliggöra i översiktsplanen.

Kultur och besöksnäring

Planförslaget beskriver vikten av kultur och ett levande kulturliv på ett bra sätt och i överensstämmelse med RUS, till exempel under rubrikerna "livsmiljöer" och "samhällsfunktioner". Besöksnäringen är viktig för hela länet och är betydelsefull för flera näringsgrenar. Planförslaget beskriver att fysiska förutsättningar ska ges för såväl destinations- och turism som evenemangsturism. Detta ska möjliggöras genom bland annat planläggning av anläggningar, sevärdheter samt upplevelse- och rekreationsanläggningar. Värt att nämna i sammanhanget är att även besöksnäring, kultur, idrott och upplevelser är viktiga inslag för att stärka attraktionskraften vilket kan bidra till kommunens uttryckta målsättning att stärka kommunen som regional nod.

Under temaområdet *Ett robust samhälle* kan kommunen överväga om skydd av kulturarv skulle nämnas utifrån att de numera finns med på MSB:s lista över samhällsfunktioner som anses nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden och säkerhet – i vardag såväl som under kris och krig. Ett levande kulturliv är även viktigt för att skapa ett robust samhälle genom att den stärker ett samhälles resiliens och där biblioteken kan vara viktiga platser för informationsspridning i händelse av kris eller krig.

Hälso- och sjukvårdens uppdrag

En genomtänkt översiktsplan kan förbättra folkhälsan, effektivisera vården och skapa ett mer hållbart samhälle. Därför är det utifrån hälso- och sjukvårdens perspektiv viktigt att planering av sjukvård, äldreomsorg och socialtjänst integreras med samhällsplanering. Det kan handla om att mark avsätts för vårdändamål i takt med kommunens tillväxt både i centrala lägen och vid kommunala kärnor samt för vissa typer av slutenvård/kvalificerad vård. Det kan också handla om att säkerställa att placering av vårdinrättningar tar hänsyn till risker som översvämningar eller andra naturkatastrofer samt ur ett trygghetsperspektiv. Även transportmöjligheter för patienter är viktig att säkerställa. Att säkra tillgång till robust infrastruktur, reservkraft och försörjningskedjor för medicinsk utrustning, samt planering för pandemier och krissituationer genom att inkludera temporära vårdlösningar är andra perspektiv

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

som är värdefulla att ta med i tidiga planeringsskeden.

I kartlagret *mångfunktionell bebyggelse, vård* saknas vårdcentraler.

För att säkra utvecklingsmöjligheterna för sjukhusområdet önskar Region Örebro län att översiktsplanen tydliggörs med följande tillägg:

- Utvecklingsinriktning kv RSÖ 1. Möjlighet att på lång sikt utöka sjukhusområdet norrut vid rondellen Södra Grev Rosengatan in på CV-området. Här finns idag Länstrafikens bussparkering samt järnvägsspår för CV-området. Detta innebär att i ett detaljplaneskede möjliggöra vårdverksamhet på CV-områdets nordvästra del.
- Utvecklingsinriktning Rättspsykiatri. Möjligheter för ny lokalisering av Rättspsykiatrisk verksamhet i Örebro kommun. Placering nära kollektivtrafik med möjlighet till avgränsade rekreationsytor på kvartersmark.

Naturens viktiga värden

Översiktsplanen hanterar naturens mångfald av värden från olika perspektiv i överensstämmelse med RUS. Bland annat nämns naturens gröna och blå miljöer som avgörande för människors hälsa och välbefinnande, samt natur- och kulturlandskapens roll för friluftsliv och rekreation.

Redaktionella synpunkter

Planförslagets struktur bedöms vara en aning svår att överblicka och förstå. Någon typ av infografik som visar planens hierarki och hur olika avsnitt förhåller sig till varandra skulle underlätta förståelsen för planen och åskådliggöra ”var i planen läsaren befinner sig”. Instruktionsfilmen som förklarar dokumentets struktur är bra, men någon sorts visuellt stöd i planens design och/eller struktur skulle kunna underlätta ytterligare. I gällande översiktsplan är kopplingen mellan textavsnitt och karta tydligare. Till exempel saknas sådana kopplingar i flera textavsnitt gällande handel. Det skulle underlätta att ha en länk till plankartan på startsidan. Ett fåtal textavsnitt skulle behöva en språklig granskning.

Jämfört med gällande översiktsplan har planförslaget konkretiserats och förtydligats i flera avseenden, bland annat genom nya kortfattade planeringsinriktningar och ställningstaganden, vilket tydligare visar kommunens vilja.

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2025-04-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS814

Översiktsplanen är en strategisk vägvisare för kommunens utveckling. Vad som blir verklighet beror på hur planens strategiska utvecklingsinriktningar och ställningstagandens omsätts i praktiken. Region Örebro län är tacksamma för möjligheten att i ett tidigt skede fått möjlighet att vara delaktiga i planeringen, främst kopplat till kollektivtrafik, och ser fram emot fortsatt samarbete i kommande planering och genomförande av planen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

En översiktsplan är inte juridiskt bindande och då Region Örebro län saknar rådighet över genomförandet kan inte heller yttrandet över förslaget få några konsekvenser för miljö-, barn-, och jämställdhetsperspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Översiktsplanen innebär inga ekonomiska konsekvenser för Region Örebro län.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regionstyrelsen den 29 april 2025.

Förslag till samrådsyttrande.

Örebro kommuns samrådshandlingar.

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:

Örebro kommun